

2 Ο «ΧΡΥΣΟΣ ΑΙΩΝΑΣ» (5ος ΑΙΩΝΑΣ π. Χ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

Η Αθήνα γίνεται η πιο ισχυρή πόλη

Οι Πέρσες φεύγουν νικημένοι. Πολλές πόλεις δημιουργούν την Α' Αθηναϊκή συμμαχία. Οι συμμαχικές δυνάμεις νικούν και πάλι τους Πέρσες.

Οι Έλληνες, πολεμώντας γενναία, νίκησαν τους Πέρσες. Ενθουσιασμένοι από το κατόρθωμά τους συνέχισαν τον πόλεμο. Σκέφτηκαν μάλιστα να επιτεθούν οι ίδιοι αυτή τη φορά εναντίον των Περσών. Έτσι θα γλίτωναν οριστικά από τον περσικό κίνδυνο. Ο ελληνικός στόλος με αρχηγό τον Πausanία ελευθέρωσε πρώτα πολλές πόλεις της Κύπρου και μετά τα στενά του Ελλησπόντου.

Ο επιθετικός πόλεμος όμως των Ελλήνων δε θα διαρκέσει για πολύ. Γρήγορα φάνηκε ότι οι Σπαρτιάτες δεν ήταν πρόθυμοι να συνεχίσουν τον αγώνα εναντίον των Περσών. Είχαν πολλά προβλήματα στο ίδιο

η συμμαχία:

η συνεργασία ανθρώπων ή κρατών, για να προστατέψουν τα συμφέροντά τους.

η ηγεμονία:

η κυριαρχία μιας χώρας πάνω στην άλλη

1. Η Αθηναϊκή συμμαχία. Στη συμμαχία πήραν μέρος οι πόλεις που φοβούνταν περισσότερο τον περσικό κίνδυνο.

τους το κράτος, αλλά και στην Πελοπόννησο. Πολλές πόλεις τότε, για να αντιμετωπίσουν τον περσικό κίνδυνο, ζήτησαν βοήθεια από την Αθήνα. Ο ισχυρός της στόλος αποτελούσε γι' αυτές μεγάλη ασφάλεια. Έτσι έγινε η Α' Αθηναϊκή συμμαχία (478 π. Χ.), στην οποία έλαβαν μέρος πολλές παραθαλάσσιες και νησιωτικές πόλεις.

Η Συμμαχία έβαλε ως στόχο της να προστατεύσει την ελευθερία των πόλεων που ανήκαν σ' αυτή. Για να το πετύχει όμως αυτό, χρειαζόταν χρήματα. Κάθε πόλη έπρεπε να δίνει χρήματα ή πλοία για το συμμαχικό στόλο. Οι αντιπρόσωποι των πόλεων συνεδρίαζαν στο ιερό νησί της Δήλου. Γι' αυτό η Συμμαχία ονομάστηκε Δηλιακή. Τα χρήματα τα διαχειρίζονταν 10 Αθηναίοι που ονομάζονταν ελληνοταμίες. Ο Αριστείδης ανέλαβε να κανονίσει τις υποχρεώσεις που θα είχε η κάθε πόλη. Τα κατάφερε τόσο καλά, που καμιά δεν είχε παράπονο. Όλες ήταν ίσες. Από τότε ο Αριστείδης ονομάστηκε δίκαιος.

Ο συμμαχικός στόλος με αρχηγό τον Κίμωνα στράφηκε εναντίον των Περσών, τους οποίους τελικά νίκησε στον Ευρυμέδοντα ποταμό (465 π. Χ.). Λίγα χρόνια αργότερα σε μια εκστρατεία στη Κύπρο, ο Κίμωνας σκοτώθηκε πολεμώντας εναντίον των Περσών. Οι Αθηναίοι, χωρίς τον αρχηγό τους, συνέχισαν τη μάχη και νίκησαν. Οι Πέρσες υπέγραψαν ειρήνη (448 π. Χ.), με την οποία οι ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας εξασφάλισαν την ελευθερία τους. Η δύναμη της Αθήνας συνεχώς αυξανόταν. Τα αθηναϊκά πλοία έπλεαν σ' όλη τη Μεσόγειο. Ο Πειραιάς έγινε το πιο μεγάλο λιμάνι. Αυτά έκαναν τους Αθηναίους να μη συμπεριφέρονται με καλό τρόπο στους συμμάχους τους. Μετέφεραν μάλιστα το ταμείο της Συμμαχίας από τη Δήλο στην Αθήνα. Οι σύμμαχοι άρχισαν να έχουν παράπονα. Ήταν φανερό ότι η Συμμαχία είχε καταλήξει να είναι ηγεμονία της Αθήνας.

Η Σπάρτη, βλέποντας τη δύναμη της Αθήνας να μεγαλώνει, θέλησε να πάρει με το μέρος της τις δυσαρεστημένες πόλεις.

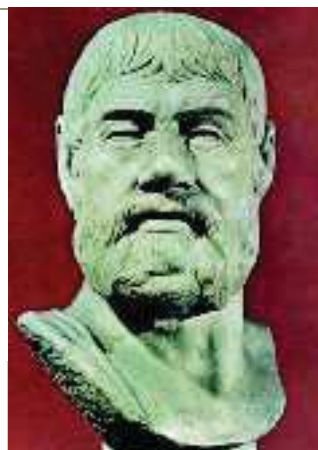
2. Ο αρχαιολογικός χώρος της Δήλου. Στο ναό του Απόλλωνα συγκεντρώνονταν οι αντιπρόσωποι των πόλεων.

παράθεμα 1 Το τέλος του Πausανία

Ο Πausανίας, ενώ ήταν αρχηγός ελληνικού στόλου, κατηγορήθηκε πως πρόδωσε την πατρίδα του και ήρθε σε συνεννόηση με τους Πέρσες για να τους παραδώσει την Ελλάδα. Φαίνεται πως ο απλός Σπαρτιάτης θαμπώθηκε από τον πλούτο και την πολυτέλεια των Περσών και άρχισε να φοράει περσικά ρούχα και να συμπεριφέρεται σαν Πέρσης αρχηγός. Τότε οι άρχοντες της Σπάρτης τού ζήτησαν να γυρίσει πίσω και τον καταδίκασαν σε θάνατο. Εκείνος κατέφυγε ικέτης* στο ναό της Χαλκιοίκου Αθηνάς. Οι συμπολίτες του έχτισαν την πόρτα του ναού και αφαίρεσαν τη στέγη, για να πεθάνει από την πείνα και το κρύο. Λένε πως ακόμα και η μητέρα του συμμετείχε σ' αυτή την πράξη. Λίγο πριν αφήσει την τελευταία του πνοή τον έβγαλαν έξω από το ναό, για να μην τον μολύνει.

* ο ικέτης: αυτός που ζητούσε τη βοήθεια ή την προστασία των θεών και θεωρούνταν ιερό πρόσωπο.

Κορνήλιος Νέπωτας, Πausανίας, (διασκευή)

3. Ο Πausανίας, αρχηγός των Ελλήνων στη μάχη των Πλαταιών

παράθεμα 2 Το ήθος του Κίμωνα

4. Όστρακο στο οποίο είναι γραμμένο το όνομα του Κίμωνα (Αθήνα, Μουσείο Αγοράς).

Κάποτε λένε πως ήρθε στην Αθήνα κάποιος Ροισάκης από την Περσία. Αυτός είχε πολλά λεφτά και φοβήθηκε μην του τα πάρουν. Ζήτησε λοιπόν την προστασία του Κίμωνα. Γι' αυτό πήγε στο σπίτι του και άφησε στην αυλόπορτα δύο δοχεία με ασημένια και χρυσά νομίσματα. Ο Κίμωνας, όταν τα είδε, χαμογέλασε και ρώτησε το Ροισάκη τι ήθελε να τον έχει, φύλακα ή φίλο του. Εκείνος λοιπόν του απάντησε πως ήθελε να τον έχει φίλο του. Τότε ο Κίμωνας του είπε να τα πάρει μαζί του και να φύγει, γιατί, μια που έγινε φίλος του, θα έχει στη διάθεσή του τα χρήματά του, όποτε τα χρειαστεί.

Πλούταρχος, Παράλληλοι Βίοι (διασκευή)

1. Γιατί νομίζεις ότι οι Αθηναίοι που διαχειρίζονταν το ταμείο της Συμμαχίας ονομάστηκαν ελληνοταμίες;
2. Η πόλη όπου ζεις ή από όπου κατάγεσαι ανήκε στην Α' Αθηναϊκή συμμαχία; Γνωρίζεις περισσότερα πράγματα για την πόλη σου στα αρχαία χρόνια;